

Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін
імені О.М. Лазаревського

Кафедра історії України, археології та краєзнавства

ПОГОДЖЕНО
Протокол № 1 від «1» вересня 2020 р.
Завідувач кафедри
Острянюк А.М.

СИЛАБУС
навчального курсу
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО КРАЇНОЗНАВСТВА»

Галузь знань – 03 Гуманітарні науки
Спеціальність – 032 Історія та археологія
Освітня програма – Історія та археологія
Освітній ступінь – магістр
Форма навчання – денна
Форма підсумкового контролю – екзамен

Викладач – Юда Лариса Анатоліївна, кандидат пед. наук, доц. кафедри історії
України, археології та краєзнавства.
Тел.: моб. +38(050)840-00-00.
E-mail: lorachernigiv@ukr.net
Години консультацій – понеділок 12.00–14.00, вівторок 14.20–16.00.

1. Анотація курсу

«Актуальні проблеми сучасного країнознавства» є вибірковою дисципліною. Її вивчення складовою частиною підготовки здобувачів освіти до системного сприйняття країнознавства як новітньої синтезованої міждисциплінарної науки, яка покликана формувати цілісне сприйняття країн (держав) як складних суспільно-політичних, геокультурних і соціально-економічних утворень. В результаті її вивчення у здобувачів освіти мають бути сформовані такі компетентності: знання та розуміння основних понять теорії навчання, законів, закономірностей, пов'язаних з аналізом наукової літератури та інших джерел, використанням методів історичних та суспільно-політичних досліджень, опануванням технологіями країнознавчих досліджень, які дають можливість через призму раніше отриманих знань та вмінь по-новому підійти до розуміння рушійних сил суспільного прогресу в окремо взятих країнах та регіональних блоках держав, зрозуміти комплекс причин, які впливають на суспільний розвиток. Здобувачі освіти мають змогу значно ширше поглянути на суперечливий характер розвитку окремих держав через системну взаємодію зі світовими цивілізаційними процесами і глобальним характером сучасної політики та економіки та використати здобуті знання в процесі реалізації освітньої програми «історія та археологія» спеціалізації «країнознавство та міжнародний туризм».

Навчальний курс побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Навчальна дисципліна «Історія української кухні» для студентів магістратури (II-й семестр) включає 20 лекційних і 10 практичних годин, а також 90 годин самостійної роботи. У змісті курсу можна виділити 2 змістовних модулі.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Теоретико-методологічні основи сучасних країнознавчих досліджень.
2. Країнознавство та глобальні процеси сучасної політики та економіки.

2. Передреквізити курсу

Для освоєння змісту навчального курсу необхідно засвоїти навчальні дисципліни: «Всесвітня історія», «Історія Стародавнього Сходу», «Історія Країн Азії і Африки», «Історія країн Центрально-Східної Європи», «Історія країн Європи і Америки», «Історія України», «Історіографія всесвітньої історії», «Політологія», «Економіка», «Історичну географію».

3. Постреквізити курсу

Після вивчення дисципліни силабусу отримані студентом знання, вміння та навички будуть необхідні для засвоєння навчального матеріалу дисциплін обов'язкової компоненти та країнознавчого циклів: «Origin of Modern Europe: Cultural Dimension Становлення модерної Європи: культурний простір», «Сучасні політичні технології», «Актуальні проблеми сучасної історіографії: соціогуманітарне знання та історичне мислення XIX-початку XX ст.», «Географія туризму», «Народонаселення та етнографія країн світу», «Культурно-пізнавальний, екологічний та релігійний туризм».

4. Мета курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сучасного країнознавства» є ознайомлення студентів з актуальними проблемами країнознавчих досліджень і формування на цій основі системи знань про країни як складний географічний, історичний, соціально-політичний, суспільно-економічний та культурно-етнографічний

організм та виокремлення на цій основі провідних чинників, які впливають на сучасні суспільно-політичні та геополітичні процеси в світі.

Завдання дисципліни:

- опанування здобувачами освіти методологічних засад країнознавства;
- ознайомлення здобувачів освіти з основами сучасних підходів до країнознавства і країнознавчих досліджень;
- опанування здобувачами освіти методами країнознавчих досліджень;
- набуття умінь систематизувати наукові теорії та концепції сучасного країнознавства;
- розвиток практичних навичок у виокремленні та аналізі сучасних проблем країнознавства;
- формування уявлення здобувачів освіти про сучасні наукові школи країнознавчих досліджень;
- аналіз джерельної бази українознавчих досліджень;
- набуття творчих умінь і навичок здобувачами освіти у процесі формування «візитної картки країни»;
- аналіз основних причин міжнародних конфліктів;

5. Очікувані результати курсу:

- здатність усвідомити базові знання з українознавства та виокремити сучасні актуальні проблеми;
- здатність застосовувати базові знання з організації та проведення наукових досліджень;
- здатність застосовувати методологічні засади країнознавства та методи країнознавчих досліджень в опануванні навчального курсу;
- опанування базовими знаннями основних етапів розвитку, закономірностей та принципів країнознавства;
- здатність застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології в країнознавчих дослідженнях;
- здатність працювати з інформаційними ресурсами країнознавчої науки;
- здатність виявляти взаємозв'язки між процесами минулого та сучасності;
- уміння оцінювати основні тенденції та особливості історичного розвитку людства у певні історичні періоди;
- уміння аналізувати теорії і концепції держав, закономірності і принципи країнознавства;
- здатність демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятних в українознавчій науці;
- уміння планувати і реалізувати дослідницькі проекти з країнознавства;
- уміння аналізувати геополітичні, природно-кліматичні, етнодемографічні, культурно-цивілізаційні, історичні, соціально-економічні, політико-правові особливості розвитку країн і регіонів;
- здатність усвідомити суть географічної, історичної, політологічної, економічної, культурологічної, етнологічної, релігієзнавчої складових країнознавства.

6. Організація навчання

Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усьо го	включно з					усьо го	включно з				
		л	пр	ла б	ін д	ср с		л	п р	ла б	ін д	ср с
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи сучасних країнознавчих досліджень</i>												
Тема 1. Методологічні засади країнознавства	10	2	-	-	-	8	9	1	-	-	-	10
Тема 2. Провідні наукові теорії та концепції сучасного країнознавства	10	2	-	-	-	8	9	1	-	-	-	10
Тема 3. Політична карта світу	12	2	2	-	-	8	13	1	2	-	-	10
Тема 4. Одиниці сучасної політичної карти світу. Просторово-територіальна організація держав світу	10	2	-			8	9	1				10
Тема 5. Проблеми дослідження опорних елементів країн	10	2	-			8	10					10
Разом за змістовим модулем 1	52	10	2	-	-	40	56	4	2	-	-	50
<i>Змістовий модуль 2. Країнознавство та глобальні процеси сучасної політики та економіки</i>												
Тема 6. Міжнародні конфлікти в сучасній світовій політиці	12	2	-	-	-	10	12	1	2	-	-	10
Тема 7. Міжнародні організації. Геополітика та геостратегія.	16	2	2	-	-	12	12	1	-	-	-	12
Тема 8. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх розв'язання.	16	2	2	-	-	12	10	2	2	-	-	12
Тема 9. Етнографічні основи країнознавства.	12	2	2			8	12	-	-	-	-	12
Тема 10. Основні концепції, проблеми та завдання туристичного країнознавства.	12	2	2			8	12	-	-	-	-	12

Разом за змістовим модулем 2	68	10	8	-	-	50	64	4	2	-	-	58
Усього годин	120	20	10			60	120	8	4	-	-	108

7. Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Політична карта світу.	2
2	Міжнародні організації. Геополітика та геостратегія.	2
3	Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх розв'язання.	2
4	Гастрономічна культура та національна кухня як джерела дослідження етнографічних аспектів сучасного країнознавства	2
5	Туристичне країнознавство	2
Усього годин практичних занять		10

8. Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи сучасних країнознавчих досліджень

Тема 1. Методологічні засади країнознавства (6 год.)

Підготувати повідомлення та відеопрезентацію на тему:

- зарубіжні країнознавчі школи;
- країнознавчі школи в Україні.

Рекомендована література: 1, 2, 4, 8, 12, 13, 1,19, 28.

Написання доповіді, підготовка відеопрезентації – макс. 2 б., виступ з доповіддю – макс. 2 б., загальна оцінка – макс. 4 б.

Тема 2. Провідні наукові теорії та концепції сучасного країнознавства (8 год.)

Літературно-художні методи пізнання країн (дослідницький проект)

Рекомендована література: 1, 2, 4, 8, 12, 13, 1,19, 28, 29, 33.

Написання доповіді, підготовка відеопрезентації, фото, відео-звіту – макс. 2 б., виступ з доповіддю – макс. 2 б., загальна оцінка – макс. 4 б.

Тема 3. Політична карта світу (8 год.)

Етапи формування політичної карти світу (мультимедійна презентація)

Рекомендована література: 1, 7, 8, 12, 14, 32.

Розробка проекту – макс. 2 б., демонстрація проекту – макс. 2 б., загальна оцінка – макс. 4 б.

Тема 4. Одиниці сучасної політичної карти світу (8 год.)

Наукові повідомлення на тему:

– політико-географічне положення держави, геополітична та геостратегічна складові (наукове повідомлення, презентація, на прикладі конкретної держави; вибір держави за власним бажанням здобувача освіти)

Рекомендована література: 1, 7, 8, 12, 14, 32.

Написання доповіді, підготовка відеопрезентації – макс. 2 б., виступ з доповіддю – макс. 2 б., загальна оцінка – макс. 4 б.

Тема 5. Проблеми дослідження опорних елементів країн (8 год.)

Державні атрибути (прапор, герб, гімн) як об'єкти дослідження. Історичні особливості виникнення, еволюція форми та змісту державних атрибутів (інтерактивний проект на прикладі конкретної країни).

Рекомендована література: 1, 7, 8, 12, 14, 26, 31, 32.

Написання доповіді, підготовка відеопрезентації – макс. 2 б., виступ з доповіддю – макс. 2 б., загальна оцінка – макс. 4 б.

Змістовний модуль 2. Країнознавство та глобальні процеси сучасної політики та економіки

Тема 6. Міжнародні конфлікти в сучасній світовій політиці (10 год.)

Дискусійна платформа «Міжнародні конфлікти початку ХХІ ст.: причини і наслідки». (Здобувачі освіти спікери, які представляють і аналізують найвідоміші міжнародні конфлікти початку ХХІ ст., а саме:

- війна проти тероризму;
- війна в Іраку (з 2003);
- війна в Афганістані (з 2001);
- Російсько-грузинська війна (2008);
- вірмено-азербайджанське протистояння кінця ХХ – початку ХХІ ст.;
- громадянська війна в Сирії (з 2011 р.);
- військова операція проти Ісламської держави.

Рекомендована література: 5, 7, 24, 27, 34, 40, 45, 52, 54.

Участь здобувачів освіти у проведенні дискусійної платформи у якості спікерів та ведучих. Вільне володіння матеріалами теми, виступ по одні із тем.

Загальна оцінка – макс. 4 б.

Тема 7. Міжнародні організації. Геополітика та геостратегія (12 год.)

Мультимедійні презентації на тему:

- глобальність та універсальність ООН;
- Організація Північноатлантичний договір (НАТО): принципи і напрями діяльності, місце і роль в сучасному світі;
- Європейський Союз – мета створення, структура, інституції, принципи і напрями діяльності.

Рекомендована література: 8, 10, 16, 18, 22, 23, 40, 41, 43, 44.

Написання доповіді, підготовка відеопрезентації, – макс. 2 б., виступ з доповіддю – макс. 2 б., загальна оцінка – макс. 4 б.

Тема 8. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх розв'язання (12 год.)

Розглянути і презентувати доповідь по окремих пунктах Цілей сталого розвитку 2015–2030:

Ціль 4. Якісна освіта.

Ціль 5. Гендерна рівність.

Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад.

Рекомендована література: 8, 10, 16, 18, 22, 23, 40, 41, 43, 44.

Написання доповіді, підготовка відеопрезентації, – макс. 2 б., виступ з доповіддю – макс. 2 б., загальна оцінка – макс. 4 б.

Тема 9. Етнографічні основи країнознавства (8 год.)

Доповідь-презентація на тему: «Етнографічний образ народу» (за вибором здобувачів освіти: менталітет, етнопедagogіка, національна кухня, народні традиції, звичаї і обряди)

Рекомендована література: 11, 18, 30, 33, 35, 37, 38, 39.

Написання доповіді, підготовка відеопрезентації, – макс. 2 б., виступ з доповіддю – макс. 2 б., загальна оцінка – макс. 4 б.

Тема 10. Основні концепції, проблеми та завдання туристичного країнознавства (8 год.)

Туристично-країнознавча характеристика провідних міст Європи. Проект: «Рекламний буклет» (Париж, Лондон, Рим, Прага, Амстердам, Відень, Будапешт) (за вибором здобувачів освіти)

Рекомендована література: 8, 11, 19, 20, 28, 37, 38, 39.

Презентація проектів (буклетів) загальна оцінка – макс. 4 б.

9. Порядок оцінювання

№	Назва теми	Практичні заняття	Самостійна робота	Екземен	Контрольні роботи	Усього балів
1	Методологічні засади країнознавства		4			4
2	Провідні наукові теорії та концепції сучасного країнознавства	5	4			9
3	Політична карта світу		4			4
4	Одиниці сучасної політичної карти світу		4			4
5	Проблеми дослідження опорних елементів країн	5	6			11
6	Міжнародні конфлікти в сучасній світовій політиці		4			4
7	Міжнародні організації. Геополітика та геостратегія	5	6			11
8	Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх розв'язання	5	4			9
9	Етнографічні основи країнознавства					
10	Основні концепції, проблеми та завдання туристичного країнознавства	5	4			9
Разом за курс		25	40	30	5	100

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА РЕЙТИНГОВОЮ СИСТЕМОЮ

Модулі	I	II	Разом (балів)
Бали	0 – 28	0 – 42	0 – 75
Контрольні роботи	0 – 3	0 – 2	0 – 5
Практичні заняття	0 – 5	0 – 20	0 – 25
Самостійна робота	0 – 20	0 – 20	0 – 40
Екзамен			0 – 25
Разом			100

Критерії

оцінювання знань студентів за вимогами ЄКТС:

- а) відповідь на практичному занятті (до 5 балів)**
- б) самостійна робота (від 4 до 6 балів)**
- в) контрольна робота (до 5 балів)**

Відповідь на практичному занятті оцінюється за наступними критеріями:

6 балів – студент у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні практичних завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання. Відповідь на занятті супроводжується демонстрацією наочності або проведенням власного майстер-класу, мультимедійної презентацією. Практичне завдання виконане повністю відповідно до встановлених вимог.

5 балів – студент у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні практичних завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання. Практичне завдання виконане, але відсутня наочність.

4 бали – студент вільно володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні практичних на достатньому рівні. Практичне завдання виконане частково та має несуттєві помилки.

3 бали – студент загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні практичних завдань на низькому рівні. Практичне завдання виконане поверхово без урахування встановлених вимог.

2 бали – студент з допомогою з конспекту відтворює програмний матеріал, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є невиконані завдання, не може зробити висновки, низька аргументація, використання набутих знань у вирішенні практичних завдань на низькому рівні. Практичне завдання виконане поверхово без урахування встановлених вимог.

Самостійна робота з курсу «Актуальні проблеми сучасного країнознавства» включає ведення конспекту практичного заняття, виконання письмових та творчих завдань, підготовку відеопрезентацій та доповідей для їх супровіду, проведення майстер-класів по приготуванню страв української кухні, написання сценаріїв виховних заходів та участь у їх проведенні.

Самостійна робота оцінюється від до 6 балів (залежно від модуля).

Ведення конспекту практичного заняття оцінюється за наступними критеріями:

- повнота, охайність і грамотність ведення конспекту;
- наявність теоретичного матеріалу (рукописний варіант) практичного заняття;
- виконання тестів і практичних завдань відповідно до теми практичного заняття.

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Перелік питань до екзамену

1. Об'єкт і предмет країнознавства. Функції країнознавства.
2. Основні школи та етапи розвитку країнознавства.
3. Методи країнознавства.
4. Методи країнознавчих досліджень.
5. Зародження країнознавчих знань і формування теоретичного підґрунтя країнознавства.
6. Теорії і концепції держав.
7. Закономірності розвитку держав.
8. Принципи країнознавства.
9. Провідні наукові теорії та концепції сучасного країнознавства.
10. Формування «конструктивного країнознавства», проблеми прикладного застосування результатів досліджень.
11. Розвиток «глобального країнознавства», основні завдання, проблеми та перспективи.
12. Роль країнознавства у зовнішньополітичних та зовнішньоекономічних зв'язках країни.
13. літературно-художні методи пізнання країн.
14. Етапи формування політичної карти світу.
15. Одиниці сучасної політичної карти світу.
16. Держава і країна: форми їх правління та адміністративно-територіального устрою.
17. Види залежних територій.
18. Політичні системи країн.
19. Економічні системи країн. Чим різняться ринкова та планова економічні системи?
20. Наведіть приклади постсоціалістичних країн, назвіть притаманні їм риси.
21. Які підгрупи розрізняють в групі країн, що розвиваються.

22. Назвіть чинники просторово-територіальної організації держав світу, поясніть їх сутність та значення.
23. Дайте визначення поняття «географічне положення країни», схарактеризуйте його основні властивості.
24. Функції та значення загальних відомостей про країну.
25. Державні атрибути (прапор, герб, гімн) як опорні елементи країни.
26. Образ країни: структура та динаміка.
27. Дайте визначення поняття «територія держави», назвіть основні просторові властивості території.
28. Дайте визначення поняття «державний кордон». Назвіть класифікацію та схарактеризуйте функції кордонів.
29. З якою метою створюється адміністративно-територіальний поділ країн?
30. Чим зумовлені особливості адміністративно-територіального устрою тієї чи іншої держави?
31. Яке значення має столиця країни?
32. Що є основою для виділення різних регіонів світу?
33. Схарактеризуйте географічні та історичні чинники в просторово-територіальній диференціації.
34. Розкрийте місце і роль країн Європи в регіональному поділі частин світу.
35. Розкрийте місце і роль країн Євразії в регіональному поділі частин світу.
36. Розкрийте місце і роль країн Азії в регіональному поділі частин світу.
37. Розкрийте місце і роль країн Африки в регіональному поділі частин світу.
38. Розкрийте місце і роль країн Америки в регіональному поділі частин світу.
39. Розкрийте місце і роль країн Австралії та Океанії в регіональному поділі частин світу.
40. Міжнародні конфлікти в сучасній світовій політиці. Основні причини міжнародних конфліктів.
41. Типологія міжнародних конфліктів, фази розвитку, функції.
42. Використання методик моделювання у врегулюванні міжнародних конфліктних ситуацій. Міжнародні конфлікти початку XXI ст.: причини і наслідки. Війна проти тероризму.
43. Міжнародні конфлікти початку XXI ст.: причини і наслідки. Війна в Іраку (з 2003 р.)
44. Міжнародні конфлікти початку XXI ст.: причини і наслідки. Війна в Афганістані (з 2001 р.)
45. Міжнародні конфлікти початку XXI ст.: причини і наслідки. Російсько-грузинська війна (2008).
46. Міжнародні конфлікти початку XXI ст.: причини і наслідки. Вірмено-азербайджанське протистояння кінця XX – початку XXI ст.
47. Міжнародні конфлікти початку XXI ст.: причини і наслідки. Громадянська війна в Сирії (з 2011 р.).
48. Міжнародні конфлікти початку XXI ст.: причини і наслідки. військова операція проти Ісламської держави.
49. Міжнародні організації як засіб вирішення міждержавних проблем та відстоювання національних інтересів.
50. Глобальність та універсальність Організації Об'єднаних Націй (ООН).
51. Генеральна Асамблея і Рада Безпеки ООН: принципи і напрями діяльності.
52. Спеціальні установи ООН Принципи і напрями діяльності ЮНЕСКО.
53. Група Світового банку на захисті країн що розвиваються.
54. Роль ВООЗ у боротьбі з COVID-19/
55. Організація Північноатлантичний договір (НАТО): принципи і напрями діяльності, місце і роль в сучасному світі
56. Європейський Союз – мета створення, структура, інституції, принципи і напрями діяльності.

57. Планетарний характер особливостей глобальних проблем. Політичні аспекти глобальних проблем сучасності.
58. Глобальні проблеми взаємодії людини та природи.
59. Цілі сталого розвитку 2015 – 2030: завдання та індикатори. Ціль 4. Якісна освіта.
60. Цілі сталого розвитку 2015 – 2030: завдання та індикатори. Ціль 5. Гендерна рівність.
61. Цілі сталого розвитку 2015 – 2030: завдання та індикатори. Ціль 6. Сталий розвиток міст і громад.
62. Етнографічний образ народу. Національна кухня як складова етнографічного образу.
63. Туристично-країнознавча характеристика провідних міст Європи на прикладі міста (місто визначає сам здобувач освіти).

12. Політика курсу

Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад актуальних проблем сучасного країнознавства;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- дотримуватися навчальної дисципліни (брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, запізнюватися на заняття тільки з поважних причин, дотримуватися правил суспільної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача);
- виконувати завдання, визначені для практичних занять і самостійної роботи;
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни (включно з екзаменом) мінімум 60 балів.

13. Політика академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності студентами передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

14. Рекомендована література

Основна навчальна література

1. Балабанов Г.В. Актуальні проблеми розвитку країнознавства в сучасній Україні. *Географія та туризм*. 2010. Вип. 5. С.13–16.

2. Будз М.Д., Постолюк Р.М., Троян С.С. Короткий довідник з комплексного країнознавства (методика країнознавчих досліджень, основні поняття та визначення, країни, персоналії). Київ: Рівненський ін-т слов'янознавства Київського славистичного ун-ту, 2002. 256 с.
3. Головченко В., Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: Навч. посібник. Київ: ЗАТ «Нічлава», 2006. 336 с.
4. Гольцов А.Г. Наукове країнознавство, його роль у зовнішніх зв'язках держави // Вісник Київського міжнародного університету. Серія: Міжнародні відносини. Київ: Правові джерела, 2002. Вип. 1. С.144–159.
5. Денисюк С. Г. Моделювання політичних процесів / С. Г. Денисюк, А. А. Шиян // Прикладна політологія : навч. посіб. / за ред. В. П. Горбатенка. Київ : ВЦ «Академія», 2008. 472 с.
6. Дергачев В.А., Вардомский Л.Б. Регионоведение. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. 463 с. Дорошко М.С., Кривонос Р.А., Крижанівський В.П., Сербіна Н.Ф. Країнознавство. Країни СНД, Європи, Північної Америки: Навч. посібник. Київ: Ніка-Центр, 2009. 311 с.
7. Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії: Навч. посібник. Чернівці: Книги XXI, 2006. 424 с.
8. Країнознавство: підручник / В.І.Головченко, М.С.Дорошко, П.М. Крижанівський та ін. [За ред. Дорошка]. Київ: Київ, ун-т, 2012. 439 с.
9. Кухні народів світу. Курс Лекцій. Тернопіль, 2018. 162 с.
10. Лукашевич В.М. Глобалістика: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ–2000», 2005. 440 с.
11. Любіцева О.О. туристичне країнознавство. Навчальний посібник. Київ, 2008. 525 с.
- Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика. Підручник Київ: Центр учбової літератури, 2012. 528 с.
12. Масляк П.О. Країнознавство. Київ: Знання, 2007. 292 с.
13. Ровенчак І.І. Типологія країн світу / Текст лекції. Львів: ЛДУ, 1997. 24 с.
14. Скоропад І.С. Країнознавство: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівськклі комерційної академії, 2006. 356 с.
15. Ушакова Н.Г., Помінова І.І. Соціально-економічні типи країн: навчальний посібник. Київ: ВД «Професіонал», 2004. 304 с.
16. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації. Київ, : КНЕУ, 2001. 340 с.
17. Цілі сталого розвитку 2016 – 2030. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholititia/tsili-staloho-rozvytku>
18. Яценко Б.П., Бабарицька В.К., Країнознавство. Основи теорії / Навч. Посібник. Київ: Либідь, 2009. 312 с.

Допоміжна

19. Актуальні проблеми країнознавчої науки. Матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Луцьк, 18–19 травня 2017 р.). Луцьк: Вежа–Друк, 2017. 160 с.
20. Антонюк Н., Раєвська О. Перспективи розвитку європейського туризму на 2014–2020 рр. *Вісник Львівського університету*. Серія: міжнародні відносини. 2014. Випуск 34. С. 133–141.
21. Волощук Г.А. Особенности кухни народов мира. Київ:Реклама,1990. 128 с.
22. Внучко С.М. Глобальні проблеми сучасності: причини виникнення та шляхи їх розв'язання // наукові праці. Політологія. Випуск 216ю Т. 228. С. 18-22. URL: <file:///G:/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/27671-49895-1-SM.pdf>

23. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх розв'язання. URL: https://pidruchniki.com/16470517/politologiya/globalni_problemi_suchasnoyi_tsivilizatsiyi_shlyahi_virishennya
24. Капітоненко М. Г. Системний підхід в дослідженні міжнародного конфлікту. *Дослідження світової політики*. Вип. 20. К. : ІСЕМВ НАНУ, 2002. С. 186–194.
25. Книш М.М. Бразилія: суспільно-географічна характеристика. Львів: ВЦ ЛНУ, 2006. 150 с. Книш М.М. Економічна і соціальна географія країн, що розвиваються. Львів: ВЦ ЛНУ, 2006. 264 с.
26. Книш М.М. Критерії побудови типології країн, що розвиваються. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова*. Сер. 4. Географія і сучасність. 2006. Вип. 16. С. 49–56.
27. Корнієнко В. О. Моделювання процесів у політико-комунікативному просторі : монографія / В. О. Корнієнко, С. Г. Денисюк, А. А. Шиян. Вінниця : УНІВЕРСУМ–Вінниця, 2009. 185 с.
28. Крижанівський В.П., Країнознавство як спеціальність напряму освітньо-професійної підготовки «міжнародні відносини»: концептуально-методологічний аспект. *Вісник КНУ. Міжнародні відносини*. Київ, 2003. Вип.3. С.12–20.
29. Крижанівський В.П. Об'єкт і предмет країнознавства: кут зору міжнародника. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Випуск 86 (частина I), 2009. С. 23–28.
- Кузик С., Книш М. Економічна і соціальна географія Америки. Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 199. 300 с.
30. Кулінарна етнологія країн Східної Європи. URL: <https://studfiles.net/preview/5118034/page:8/>.
31. Маруняк Є.О. Територіальне (просторове) планування: зміст, еволюція та основні сучасні напрями // Український географічний журнал. 2004. № 2. С. 22–31. URL: https://ukrgeojournal.org.ua/sites/default/files/UGJ_2014_2_22-31.pdf
32. Титаренко Т. Територіально-просторовий аспект дослідження сучасних регіональних процесів // Політичний менеджмент. 2008. № 4. С. 12–22. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/59829/02-Tatarenko.pdf?sequence=1>
33. Мальський М.З., Зінько І.З. Система знань про етнос, державу і суспільство (українське країнознавство: проблеми становлення). *Політика і час*. 1997. №12. С.43–48.
34. Маляренко Т. Теорія ігор у дослідженні конфліктів. URL: [http://social-science.com.ua/article/133]
35. Новоженев Ю.М. Кухня народів мира. В в 2-х ч. Москва: Высшая школа, 1993. ч.2. 288 с.
36. Потайчук В.О., Саванюк А.А. Особливості моделювання міжнародних конфліктів. *Актуальні проблеми країнознавчої науки. Матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Луцьк, 18–19 травня 2017 р.). Луцьк: Вежа–Друк, 2017. С. 6–13.
37. Технологія національних кухонь. Опорний конспект лекцій. Харків: ХДУХТ, 2015. 100с.
38. Юрківський В.М. Регіональна економіка і соціальна географія. Зарубіжні країни: Підручник Київ: Либідь, 2000. 414 с.
39. Яценко Б.П. Структура господарства Японії (економіко-географічне дослідження господарства постіндустріальної країни). К.: Ін-т сходознавства НАНУ, 2006. 254 с.

Інформаційні ресурси

40. www.un.org – сайт ООН
41. www.unesco.org – сайт ЮНЕСКО
42. www.cia.org – сайт ЦРУ США
43. www.europa.eu.com – сайт Європейського Союзу (ЄС)

44. www.isi.gov.uk – матеріали ЄС і Ради Європи (РЄ)
45. www.sacianalyst.org – сайт Центру аналізу подій в Центральній Азії та Закавказзі
Університету імені Джона Хопкінса
46. www.intl-crisis-group.org – сайт Міжнародної групи аналізу конфліктів
47. www.ca-c.org – сайт Центру політичних та соціальних студій Центральної Азії та Закавказзя
48. www.meria.idc.il/journal – сайт Інтернет – видання Мерія, матеріали якого присвячені країнам Близького Сходу, Центральної Азії та Закавказзя
49. www.washingtonpost.com – Інтернет - видання впливової газети Вашингтон-Пост з секціями, присвяченими країнам СНД
50. Центр Україно-Африканських досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cuar.in.ua/cuar/main.htm>
51. Інформаційний портал про Африку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://africana.ru/>
52. <http://www.geonames.de/cous.html> – інформаційно-пошукова система, пристосована для пошуку інформації про країни світу.
53. <http://www.cia.org/> – веб-сайт ЦРУ США, містить довідник з країн світу та довідник про глав держав, склад урядів, а також керівників парламентських органів держав світу.
54. <http://www.mfa.gov.ua/> – веб-сайт Міністерства закордонних справ України, містить інформацію про посольства, консульства, постійні і представництва та місії України за кордоном, держави, які визнали Україну та з якими наша держава підтримує дипломатичні стосунки.